

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

О. В. ДИМЧЕНКО, д-р екон. наук, проф.

Д. О. РАЇНА, магістр

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Пандемія 2020 року, спричинена коронавірусом SARS-CoV-2 внесла значні зміни в економіку багатьох країн та галузей народного господарства. Дана подія завдала значного поштовху на економічну кризу, всю сутність та наслідки якої ще повністю не можна оцінити.

Будівельна галузь входить до числа галузей народного господарства, які найбільш підлягають ризику, так як кожне підприємство в даній галузі залежить від впливу багатьох зовнішніх чинників, які у свій час вивчали М. Портер [5, с. 480], Должанський З. І., Загорна Т. О. [1]: мікросередовища (споживачів, постачальників, конкурентів, контактних аудиторій і т.д.), макросередовища (політичних, економічних, екологічних, соціальних, технологічних, законодавчих, географічних чинників) та чинників внутрішнього середовища тощо.

Функціонування та розвиток житлового будівництва становить одну із фундаментальних ролей впливу на соціально-економічний розвиток всієї країни, так і окремих її областей. Особливий інтерес для нас представляють проблеми та наслідки, спричинені пандемією коронавірусу SARS-CoV-2 саме в житловому будівництві. Саме забезпеченість і доступність житлом населення мають прямий вплив на рівень життя населення і відбиваються на демографічній та економічній ситуації в кожному регіоні України.

Актуальність даної теми пов'язана із тим, що будівельні підприємства як всього світу, так і України, і Харківської області зокрема, вперше зіткнулися із проблемами та наслідками, спричиненими пандемією 2020 року.

Прояви коронавірусу та пандемії завдали на будівельну галузь не такий руйнівний вплив, як, наприклад, на сферу послуг чи туризму. Проте, вплив Covid-19 на будівельну галузь України має помітний характер.

Так, за даними Державної статистики України, ситуація житлового будівництва України в період 2010-2017 років характеризується збільшенням обсягів прийнятих в експлуатацію житлових будівель до 10206,0 тис. кв. метрів. Надалі, починаючи із 2018 року, спостерігається спадна тенденція на 14,9 % у 2018 році у порівнянні з аналогічним періодом попереднього року (відповідно із 10206,0 до 8684,9 тис. кв. метрів) та 10,8 % у 2019 році у порівнянні з аналогічним періодом попереднього року [2]. В січні-червні 2020 року у порівнянні із аналогічним періодом 2019 року обсяги введення в експлуатацію житла знизились майже на чверть (24,6 %)[4].

Шість передових областей України, а саме Київська, Львівська, Одеська, Харківська, Івано-Франківська, Закарпатська, в даний час забезпечують третю частину житлового будівництва України. Харківська область формує тренд розвитку житлового будівництва на північному сході України. Дана тенденція сформувалася багато років тому і зберігається на даний момент. За 2010-2019 роки обсяги житлового будівництва Харківської області фактично збільшувалися із 416,0 тис. кв. м. до 528,9 тис. кв. м., а темп росту посідав кращі позиції по Україні за даний період збільшився на 127,14 %, що, маючи більші обсяги, поступається темпами приросту лише Волинській області - 212,17 %, Рівненській - 154,25 %, Закарпатській - 146,21 %, Львівській - 139,77 % та Київській - 130,15 % [2].

Проте, вже в січні-серпні 2020 підприємства Харківської області зробили будівельних робіт на 8,29 млрд грн. За даними ГУ статистики в Харківській області. Такі обсяги на 7,1% менше в порівнянні з аналогічним періодом 2019 року. Нове будівництво становить 64,1% від загального обсягу, капітальний і поточний ремонт - 23,1%, реконструкція і технічне переоснащення - 12,8%. За 8 місяців 2020 року в порівнянні з показниками січня-серпня 2019 житлове

будівництво скоротилося на 2,3%, нежитлове - на 1,1%. Зведення інженерних споруд скоротилося на 6,7% [3].

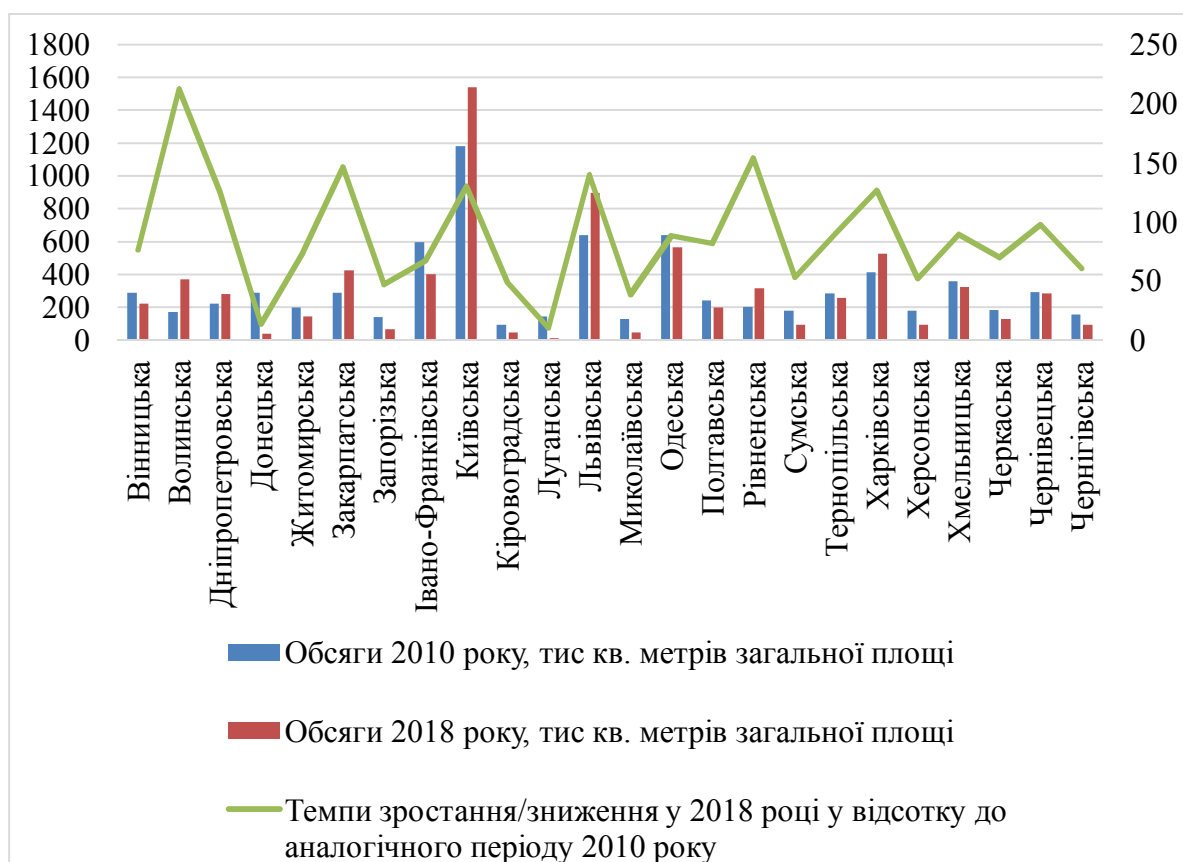

Рис. 1 - Обсяги і темпи зростання прийнятого в експлуатацію житла в розрізі регіонів України за 2010-2018 роки

Джерело: сформовано автором на основі [2].

Отже, сьогоднішній день в Україні є різноманітні проблеми в галузі будівництва житлових будинків як на рівні держави, так і на рівні окремих її регіонів. Із наведених даних, стає зрозуміло, що будівельна галузь, маючи спадну тенденцію ще із 2018 року, в час пандемії зітнулася із новими проблемами, які значно відображаються на конкурентній позиції окремих підприємств на ринку та їх фінансових результатах діяльності. Найбільш розповсюдженими проблемами в даний період є:

1. Закриття кордонів між країнами, що спричиняє логістичну проблему. Наявні значні зміни щодо постачання сировини, інструментів, матеріалів, обладнання та машин.

2. Фінансові труднощі, спричинені тимчасовим безробіттям замовників чи покупців та підвищення ризиків функціонування даної галузі.

3. Зменшення засобів, залучених в обіг в новому будівництві.

4. Наявні зміни в режимі роботи підприємств, спричинені самоізоляцією працівників, закриття чи банкрутство підприємств, як наслідок – скорочення кадрів, підвищення рівня безробіття в країні.

5. Зниження реальних доходів населення, та, як наслідок, зниження попиту на замовлення в будівельній галузі під час карантинних заходів та стрімке зниження попиту на житло в країні.

6. Не такий значний, як попередні причини, але все-таки впливовим є збільшення матеріальних витрат на засоби захисту та дезинфікуючі засоби для працівників.

7. Зниження рентабельності діяльності забудовників як наслідок росту вартості будівництва.

Отже, тенденція розвитку житлового будівництва в Харківській області зокрема, і в країні загалом, має значну спадну тенденцію за минулий рік. Напрямки розвитку житлового будівництва Харківської області мають містити в собі комплекс заходів покращення ефективності: розвиток логістики, пошук нових партнерів, створення акцій та знижок споживачам. Одним із ключових аспектів даної галузі є впровадження та розвиток цифрових технологій, які допоможуть зменшувати кількість трудових та часових ресурсів, підвищувати показники та ефективність різноманітних процесів, їх автоматизацію, інноваційних технологій і використання нових будматеріалів, які дозволять знизити собівартість будівництва і призведуть до збільшення числа будівельних майданчиків та споживчого попиту. Дані заходи дадуть змогу відновити минулі темпи зростання та стан будівельної галузі в народному господарству та спричинити її подальший розвиток.

Список використаних джерел:

1. Должанський І. З., Загорна Т. О. Кокурентоспроможність підприємства: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 348 с.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Головного управління статистики в Харківській області. URL: <http://kh.ukrstat.gov.ua/stat-informatsiya>
4. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій України. URL: <https://www.minregion.gov.ua/about/>
5. Портер М. Конкуренция: учеб. пособие / за ред. Я. В. Заблоцкий / пер. с англ. Санкт-Петербург и др.: Издательский дом «Вильямс», 2010. 592 с

DEVELOPMENT OF COMPETENCIES OF ENTREPRENEURIAL COMPANIES IN THE CONDITIONS OF COVID-19

В. Ф. ОБЕРЕМЧУК, канд. екон. наук

Т. О. ДЕМЧЕНКО, студент

Фаховий коледж інформаційних систем і технологій ДВНЗ

“КНЕУ імені Вадима Гетьмана”

COVID-19 and quarantine has paralyzed business activity in all parts of the world. For ukrainian entrepreneurs, this situation is even more difficult due to the economic conditions. The spread of the coronavirus forces companies to face many difficult questions, but they can continue to operate during a pandemic. We can highlight the main problems faced by businesses due to the crisis:

- Failure in the overall chain of processes. Companies and consumers have faced a real restructuring of certain familiar processes. Everything that people are used to, at one point ceased to function. The main limitations are movement and communication.

- New equilibrium of supply and demand. For the past few years, people have lived in an economy of hyperconsumption. We were encouraged to spend more and